

Bruxelles, den 29.6.2023
COM(2023) 356 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-PARLAMENTET

Den første toårsrapport om gennemførelsen af den globale tilgang til forskning og innovation

1. INDLEDNING

I en global kontekst præget af øgede geopolitiske spændinger og den deraf følgende øgede fragmentering af verdens forsyningskæder, står Den Europæiske Union over for udfordringen med at diversificere og erstatte forsyningskilder for kritiske råmaterialer og ren energi. Den er også nødt til at styrke sin egen kapacitet inden for teknologisk suverænitet i tæt forbindelse med pålidelige partnere og derved sikre sin åbne strategiske autonomi.

Industriplanen for den grønne pagt¹ anerkender behovet for massivt at øge den teknologiske udvikling, produktionen og installationen af CO₂-neutrale produkter og energiforsyningen i det kommende årti. Europa er en førende aktør, når det drejer sig om innovation og har videnskabsfolk og forskere, som er førende på verdensplan. Med udgangspunkt i disse styrker arbejder Kommissionen sammen med partnere om at udvikle og udbrede CO₂-neutrale teknologier med en åben, men dynamisk tilgang.

I meddelelsen om den globale tilgang til forskning og innovation (FoI)² fremlagde Kommissionen en strategi til at udvide det internationale FoI-samarbejde baseret på åbenhed og respekt for grundlæggende rettigheder og værdier. Rådet bekræftede på ny EU's tilsagn om åbenhed i internationalt FoI-samarbejde, samtidig med at der tilstræbes lige vilkår og afbalanceret gensidig åbenhed³, og Europa-Parlamentet understregede behovet for at udvikle regelbaseret multilateralt samarbejde, hvor FoI bør spille en central rolle⁴.

Meddelelsen om den globale tilgang gennemføres ved at tilpasse det bilaterale samarbejde med individuelle lande og efterstræbe gensidig åbenhed og lige vilkår. Samtidig understøtter meddelelsen om den globale tilgang multilaterale partnerskaber for at levere nye løsninger på globale udfordringer og øge EU's modstandskraft. Den er afgørende for Global Gateway⁵, som er EU's strategi til at fremme investeringer rundt om i verden i digitalisering, klima og energi, transport, sundhed, uddannelse og forskning.

Dette er den første toårsrapport, der gør status over fremskridtene i retning af målene i meddelelsen om den globale tilgang. Den giver et øjebliksbillede af EU's stilling hvad angår internationalt FoI-samarbejde på tværs af tematiske områder. Den indeholder også overvejelser om videnskabsdiplomati for yderligere at integrere den globale tilgang til FoI i EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik⁶.

2. Bekræftelse af EU's engagement i international åbenhed og grundlæggende værdier inden for forskning og innovation

EU udviklede et fælles sæt **principper og værdier for FoI** og indledte en **multilateral dialog med partnerlande og internationale fora** om værdier og principper for internationalt FoI-samarbejde.

EU bekræftede sit mål om at gå foran med et godt eksempel for at **bevare åbenhed i internationalt FoI-samarbejde** samtidig med, at der indføres restriktive foranstaltninger, når

¹ COM (2023) 62 final.

² COM (2021) 252 final.

³ Rådets konklusioner af 28.9.2022 om en global tilgang til forskning og innovation, dokument 12301/21.

⁴ Beslutning af 6.4.2022 om en global tilgang til forskning og innovation, 2021/3001/21(RSP).

⁵ Fælles meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, Regionsudvalget og Den Europæiske Investeringsbank, Global Gateway, JOIN (2021) 30 final.

⁶ Se punkt 34 i Rådets konklusioner om den globale tilgang til forskning og innovation.

det er nødvendigt. EU gennemførte med succes nye bestemmelser for **tredjelandes associering med Horisont Europa**.

2.1 Værdier og principper i internationalt FoI-samarbejde

Meddelelsen om den globale tilgang fastslår, at grundlæggende værdier og principper, der ligger til grund for internationalt FoI-samarbejde, bør drøftes med internationale partnere gennem en multilateral dialog. Denne tilgang blev godkendt af Rådet i tre sæt FoI-relaterede rådskonklusioner⁷ samt i Marseille-erklæringen⁸ om internationalt samarbejde inden for FoI. Kommissionen var vært for det **stiftende møde for den multilaterale dialog** den 8. juli 2022, som blev afholdt virtuelt, hvor repræsentanter fra 46 lande⁹ og adskillige internationale organisationer og europæiske interessentorganisationer deltog.

Dialogen **gennemføres gennem workshops** med fokus på FoI-værdier og -principper¹⁰, med det formål at drøfte fælles terminologi, udveksle erfaringer om praktisk gennemførelse og identificere god praksis. Drøftelserne gør status over og bygger videre på pagten for FoI i Europa¹¹ og gør status over arbejdet i internationale fora som G7, G20, Det Globale Forskningsråd, OECD og UNESCO. Outputtet fra workshopperne vil blive konsolideret gennem "statusopgørelsesmøder", der afholdes i løbet af 2023, og en ministerbegivenhed i 2024 med den påtænkte deltagelse af repræsentanter for lande og organisationer, der er involveret i den multilaterale dialog.

EU har også været særlig aktiv i at forsvare **akademisk frihed**, især gennem Inspireurope+-projektet finansieret gennem Marie Skłodowska-Curie-aktiviteter (MSCA'er) under Horisont Europa. Projektet har til formål at lette tværnationalt samarbejde ved at styrke og udbrede god praksis i at støtte forskere i risikozonen, f.eks. på grund af konsekvenserne af covid-19-pandemien, Taleban-regimets magtfulde overtagelse af Afghanistan eller intern undertrykkelse i eller tvungen afrejse fra Rusland som følge af deres modstand mod landets angrebskrig mod Ukraine¹²

EU er førende med hensyn til at fremme og indføre **åben videnskabspraksis** gennem internationale samarbejdsinitiativer, såsom europæisk åben videnskabscloud. Initiativet om den europæiske åbne videnskabscloud indgår også i biregionalt og bilateralt samarbejde, såsom at udforske potentielle forbindelser med "African Open Science Platform". EU bidrager også til international tilpasning og samarbejde om åben videnskab ved at være medformand for en særlig G7-arbejdsgruppe. Der er stadig behov for yderligere international tilpasning af politikker, regler og handling for åben deling af videnskabelig viden og

⁷ Rådets konklusioner af 28.9.2022 om en global tilgang til forskning og innovation, dokument 12301/21, om den fremtidige styring af det europæiske forskningsrum (EFR) af 26.11.2021, dokument 14308/21 og om principper og værdier for internationalt samarbejde inden for FoI af 10.6.2022, dokument 10125/22.

⁸ Marseille-konferencen om den globale tilgang til FoI fandt sted under det franske formandskab for Rådet den 8. marts 2021. Den resulterede i vedtagelsen af [formandskabets erklæring om internationalt samarbejde inden for FoI](#).

⁹ Der er tale om EU-medlemsstater, lande associeret med Horisont Europa og lande med en videnskabs- og teknologisamarbejdsaftale med EU.

¹⁰ Disse værdier og principper er dem, der er beskrevet i Rådets konklusioner af 10.6.2022, dokument 10125/22. Workshopperne er udviklet og tilrettelagt i fællesskab med medlemsstaterne og/eller internationale partnere og interessentorganisationer i tæt samarbejde med EFR's Forums undergruppe om den globale tilgang.

¹¹ Rådets henstilling (EU) 2021/2122 af 26. november 2021 om en pagt for forskning og innovation i Europa.

¹² Yderligere oplysninger: [Inspireurope+](#).

forskningsdata og for principper, der styrer ændringer i forskningsvurdering, f.eks. under koalitionen for fremme af forskningsvurdering.

Videnskabsdiplomati¹³ spiller i dag en stadig større rolle på grund af en række faktorer som bl.a.: de globale udfordrings stigende kompleksitet, presset på globale fællesområder, virkningen af nye teknologier, den globale sikkerhedskontekst, især med den russiske angrebskrig mod Ukraine, og stræben efter EU's åbne strategiske autonomi og teknologiske suverænitet. **EU's indsats inden for videnskabsdiplomati forbliver stort set ukoordineret, mangler synergier og en EU-dækkende tilgang**¹⁴. Sådanne mangler skaber sårbarheder i et hurtigt skiftende geopolitisk, videnskabeligt og teknologisk miljø, hvor andre internationale aktører bruger videnskabsdiplomati på en meget mere målrettet måde.

Rådet opfordrede også Kommissionen og Tjenesten for EU's Optræden Udadtil til at udvikle en europæisk dagsorden for videnskabsdiplomati i sine konklusioner om den globale tilgang og om den fremtidige styring af det europæiske forskningsrum (ERF). Der opstod fire søjler om videnskabsdiplomati¹⁵ fra drøftelser i ERF Forums undergruppe om den globale tilgang og med forskellige grupper af interessenter, og drøftelserne fortsætter på dette grundlag, både inden for EU-institutionerne og med relevante interessenter.

2.2. Horisont Europas internationale dimension og dets associeringspolitik

Internationalt FoI-samarbejde er afgørende for at sikre adgang til talent, viden, infrastrukturer og markeder verden over, for effektivt at tackle globale udfordringer og for at gennemføre globale forpligtelser. EU er en vigtig katalysator for internationaliseringen af FoI, hvor Horisont Europa — EU's rammeprogram for forskning og innovation — tiltrækker topforskere, innovatører og videnintensive virksomheder¹⁶.

Åbenhed over for verden er Horisont Europas varemærke. Samarbejdsprojekter kan omfatte partnere fra hele verden. Med undtagelse af nogle få tilfælde er partnere fra lav- og mellemindkomstlande automatisk berettiget til EU-støtte, mens industrilande generelt forventes at medbringe deres egen finansiering til projekter.

I de to første toårige Horisont Europa-arbejdsprogrammer (for 2021-22 og 2023-24) tilskyndede omkring 21 % af alle forskningssamarbejdsemner aktivt til internationalt samarbejde. Der blev også iværksat specifikke initiativer rettet mod samarbejde med Afrika og de sydlige Middelhavslande. Marie Skłodowska-Curie-aktiviteter (MSCA'er) er den mest internationale komponent i Horisont Europa¹⁷ og er afgørende for etablering af internationale

¹³ Videnskabsdiplomati forstås her som direkte eller indirekte brug af videnskab, videnskabelig dokumentation og videnskabeligt samarbejde til at fremme diplomatiske mål. Dette udtryk omfatter videnskab, ingeniørvæsen og matematik samt samfundsvidenskab og humaniora.

¹⁴ Tools for an EU Science Diplomacy, Luxembourg: Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2017.

¹⁵ Brug af videnskabsdiplomati til at tackle geopolitiske udfordringer i en fragmenteret, multipolær verden, europæisk diplomati skal gøres mere strategisk, effektiv og modstandsdygtig gennem videnskabelig dokumentation og fremsyn, styrkelse af videnskabsdiplomati i EU's og medlemsstaternes delegationer og på ambassader og fremme af globalt videnskabsdiplomati og opbygning af kapacitet til europæisk videnskabsdiplomati.

¹⁶ Europa-Kommissionen, Impact assessment accompanying the proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing Horizon Europe — the Framework Programme for Research and Innovation, laying down its rules for participation and dissemination, SWD (2018) 307.

¹⁷ Marie Skłodowska-Curie-aktiviteter udgør ca. 50 % af Horisont Europas samlede deltagelse af tredjelandsorganisationer. For mange lande er over 50 % af deres samlede deltagelse i Horisont Europa-

partnerskaber mellem FoI-organisationer. Blandt individuelle forskere udvalgt under MSCA-postdoktorale stipendier er 38 % fra lande uden for EU¹⁸. Horisont Europas missioner, som bl.a. er baseret på verdensmålene for bæredygtig udvikling, har en stærk international dimension¹⁹ (se afsnit 4).

Under Horisont Europa har EU fortsat finansieret tværnational adgang til forskningsinfrastrukturer, herunder dem, der drives af Kommissionens Fælles Forskningscenter²⁰, for brugere fra tredjelande. EU fremmer internationale adgangsprogrammer inden for G7-gruppen af højtstående embedsmænd om globale forskningsinfrastrukturer²¹. I 2022 støttede Kommissionen og medlemsstaterne Brno-erklæringen²², som har til formål at fremme et globalt økosystem af forskningsinfrastrukturer.

Hvor tidligere rammeprogrammer har været åbne for tilknytning med lande, der grænser op til Den Europæiske Union, giver Horisont Europa for første gang mulighed for tilknytning med tredjelande, der er placeret overalt i verden, og som har en god kapacitet inden for videnskab, teknologi og innovation²³ og deler fælles værdier med EU. New Zealand er det første land uden for EU's direkte nærhed, som associeringsforhandlingerne blev afsluttet med i december 2022. Forhandlingerne med Canada er i gang, og indledningen af forhandlinger med Republikken Korea blev annonceret på topmødet mellem EU og Korea i maj 2023. Det overvejes også at indlede forhandlinger med Japan.

I EU's naboskab bekræfter Horisont Europa muligheden for associering til programmet for tredjelande, der tilhører Den Europæiske Frihandelssammenslutning (EFTA), som er medlemmer af Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, for tiltrædende lande, kandidatlande og potentielle kandidatlande, samt for europæiske naboskabspolitiske lande. Indtil videre er 16 lande allerede tilknyttet programmet: Albanien, Armenien, Bosnien-Hercegovina, Færøerne, Georgien, Island, Israel, Kosovo*, Republikken Moldova, Montenegro, Nordmakedonien, Norge, Serbien, Tunesien, Tyrkiet og Ukraine²⁴. EU arbejder videre på afslutningen af associeringsprocessen med Storbritannien, og formelle forhandlinger med Marokko er i gang.

projekter gennem MSCA: USA (77,5 %), Argentina (76,5 %), Indonesien, Singapore, New Zealand (75 %), Japan (66,7 %), Australien (62,2 %), Chile (57,1 %) og Canada (54,1 %).

¹⁸ Dette er baseret på de første data fra Horisont Europa. Derudover har Kommissionen også iværksat en særlig aktion til fremme af internationalt samarbejde i MSCA ([MSCA Advocacy](#)), der f.eks. vurderer rammebetingelser for samarbejde inden for forskeres uddannelse og mobilitet med lande, der har en gældende bilateral videnskabs- og teknologisamarbejdsaftale med EU.

¹⁹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/695 af 28. april 2021 om oprettelse af Horisont Europa — rammeprogrammet for forskning og innovation — og om reglerne for deltagelse og formidling og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1290/2013 og (EU) nr. 1291/2013 (— rammeprogrammet for forskning og innovation om reglerne for deltagelse og formidling og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1290/2013 og (EU) nr. 1291/2013), jf. forordningens artikel 8.

²⁰ Se: [Åben adgang til JRC's forskningsinfrastrukturer \(europa.eu\)](#).

²¹ [GSO – Group of Senior Officials \(GSO\) on global Research Infrastructures \(gsogri.org\)](#).

²² [Brno Declaration on Fostering a Global Ecosystem of Research Infrastructures \(icri2022.cz\)](#).

²³ Der henvises til tredjelande, der opfylder kriterierne i artikel 16, stk. 1, litra d), i forordning (EU) 2021/695 af 28. april 2021 om oprettelse af Horisont Europa.

* Denne betegnelse foregriber ikke holdninger til status og er i overensstemmelse med UNSC 1244 og ICJ's udtalelse om Kosovos uafhængighedserklæring.

²⁴ Ukraine er også associeret med Euratoms forsknings- og uddannelsesprogram.

3. TILPASNING AF EU'S GLOBALE TILGANG TIL FOI: MOD LIGE VILKÅR OG GENSIDIGHED

EU har fastsat **fælles forpligtelser med prioriterede partnere**, såsom Amerikas Forenede Stater (USA), Canada, Japan, Indien, de sydlige Middelhavslande og Den Afrikanske Union, om at gennemføre rammebetingelser, der er har til formål at sikre lige vilkår og fremme fælles værdier (se flere oplysninger i afsnit 5 nedenfor).

Kommissionen gennemførte artikel 22, stk. 5 og 6, i Horisont Europa-forordningen²⁵ for at beskytte **EU's strategiske aktiver, interesser, autonomi eller sikkerhed**. Den udarbejdede retningslinjer for udenlandsk indblanding, vejledende principper for videnuddnyttelse, en **adfærdskodeks for forvaltning af intellektuelle aktiver og en adfærdskodeks for standardisering**²⁶.

Covid-19-pandemien og den hurtigt skiftende geopolitiske kontekst har afsløret de alvorlige risici, der er forbundet med EU's afhængighed inden for flere strategiske sektorer²⁷. Dette kræver, at man er opmærksom på, hvordan teknologisk kapacitet er fordelt på store økonomiske aktører²⁸. **Teknologisk suverænitet** kræver både den videnskabelige viden, der er nødvendig for at bygge, drive og forstå kritiske teknologier, og adgang til de komponenter og materialer, der er nødvendige for at overføre teknologierne fra laboratoriet til markedet²⁹.

Horisont Europa-forordningens artikel 22, stk. 5, gør det **muligt at begrænse deltagelse** til juridiske enheder, der er etableret i medlemsstater eller i nærmere angivne associerede lande eller andre tredjelande som identificeret i arbejdsprogrammet for at beskytte EU's strategiske aktiver, interesser, autonomi eller sikkerhed. Begrænsninger kan også anvendes på enheder, der er etableret i lande, der er berettigede, men direkte eller indirekte kontrolleres af et ikke-støtteberettiget land eller af en enhed, der er etableret i et ikke-støtteberettiget land.

Deltagelsen var begrænset i henhold til artikel 22, stk. 5, for 49 emner i arbejdsprogrammet for 2021-22 og for 31 emner i arbejdsprogrammet for 2023-24, hvilket tegner sig for henholdsvis 4 % og 3,5 % af disse arbejdsprogrammernes budgetter³⁰. Bestemmelserne i artikel 22, stk. 5, blev brugt til emner vedrørende **kvanteforskning, rumfart og kritiske råmaterialer**. Anvendelsen af artikel 22, stk. 5, er ekstraordinær og skal være behørigt begrundet.

Hvis det er hensigtsmæssigt og behørigt begrundet, giver Horisont Europa-forordningens artikel 22, stk. 6, mulighed for at fastsætte **yderligere kriterier for støtteberettigelse** for at tage hensyn til specifikke politiske krav eller aktionens art eller målsætninger. Kommissionen

²⁵ Forordning (EU) 2021/695 af 28. april 2021 om oprettelse af Horisont Europa.

²⁶ Kommissionens henstilling (EU) 2023/498 af 1. marts 2023 om en adfærdskodeks for standardisering i det europæiske forskningsrum og Kommissionens henstilling (EU) 2023/499 af 1. marts 2023 om en adfærdskodeks for forvaltning af intellektuelle aktiver med henblik på videnuddnyttelse i det europæiske forskningsrum.

²⁷ Se bl.a.: [EU research and innovation and the invasion of Ukraine: Main channels of impact \(europa.eu\)](https://europa.eu/europa/en/policy-areas/research-and-innovation/eu-research-and-innovation-and-the-invasion-of-ukraine-main-channels-of-impact)

²⁸ F. Crespi, S. Caravella, M. Menghini og C. Salvatori (2021). European Technological Sovereignty: An emerging framework for policy strategy. *Intereconomics*, 56(6), s. 348-354.

²⁹ J. Edler, K. Blind og R. Frietsch (2020). Technological Sovereignty: From Demand to Concept. Er tilgængelig på webstedet: <https://www.isi.fraunhofer.de/en/presse/2020/presseinfo-11-Technologiesouveraenitaet.html>.

³⁰ Desuden gjorde fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling (EuroHPC) brug af artikel 22, stk. 5, i én aktion i sit arbejdsprogram for 2023, én aktion i sit arbejdsprogram for 2022 og to aktioner i sit arbejdsprogram for 2021.

har gjort brug af denne artikel i forhold til tredjelande, hvor det blev vurderet, at rammebetingelserne for at sikre lige vilkår i FoI-samarbejdet ikke var på plads.

For at sikre at aktioner, der udføres under Horisont Europa, er i overensstemmelse med de gældende sikkerhedsregler i henhold til Horisont Europa-forordningens artikel 20, stk. 1, gennemførte Kommissionen en **sikkerhedsscreeningsprocedure** for projekter, der omfatter følsomme eller klassificerede oplysninger eller oplysninger eller materialer, der er genstand for nationale sikkerhedsrestriktioner. Den nuværende geopolitiske situation førte til et stigende behov for sikkerhedsscreeningsprocedurer for projekter på tværs af Horisont Europa.

Kommissionen offentliggjorde retningslinjer for **imødegåelse af udenlandsk indblanding i FoI**³¹. Dette dokument skitserer bedste praksis for at støtte EU's højere uddannelsesinstitutioner og forskningsudøvende organisationer i at beskytte deres akademiske frihed, integritet og institutionelle autonomi samt deres forskningsresultater og aktiver. Inden for G7 SIGRE-arbejdsgruppen³² udviklede Kommissionen sammen med ligesindede partnere fælles forskningssikkerhedsprincipper.

For at øge værdien af viden vedtog Rådet en henstilling om **vejledende principper for videnuddnyttelse**³³. Det videnskabelige samfunds bevidsthed om forvaltning af intellektuelle aktiver, herunder intellektuelle ejendomsrettigheder (IP), er påkrævet for at fremme effektiv brug og udbredelse af viden og for at gøre adgang til og deling af IP-beskyttede aktiver lettere. For at styrke samarbejdet om globale standarder kan Kommissionen forfølge en øget koordinering med ligesindede partnere ved at trække på Kommissionens **anbefalinger om adfærdskodeksen for forvaltning af intellektuelle aktiver** og **adfærdskodeksen for standardisering**³⁴.

4. KOORDINERING AF DEN GLOBALE INDSATS FOR AT TACKLE GLOBALE UDFORDRINGER I FÆLLESSKAB

4.1. I spidsen for den globale indsats for en retfærdig grøn omstilling

EU bidrog til vedtagelsen af **den globale Kunming-Montreal-biodiversitetsramme** på FN's konference om biodiversitet (COP 15) den 18. december 2022 og til aftalen om FN-traktaten om det åbne hav på den mellemstatslige konference om havets biodiversitet i områder uden for national jurisdiktion den 4. marts 2023. EU underskrev **erklæringen om forsknings- og innovationssamarbejdet for hele Atlanterhavet** om at fremme havforskningssamarbejde i Atlanterhavet og den 3. **arktiske videnskabsministerielle fælleserklæring** for yderligere at støtte arktisk forskning. EU styrkede også sit engagement i **missionsinnovation** og fortsatte med at fremme sin førende rolle i at støtte **multilateralt FoI-samarbejde** for at levere videnskabsbaserede løsninger til bæredygtig forvaltning af land, hav og jord, landbrug og fødevarer-systemer, ressourceeffektivitet og cirkulær økonomi, bioøkonomi, klima-, skovbrugs- og biodiversitetspolitikker og jordobservation.

³¹ Europa-Kommissionen, Tackling R&I foreign interference, 14.1.2022. Dette behandles også i arbejdet i EU's vidennetværk om Kina.

³² G7 Working Group on the Security and Integrity of the Global Research Ecosystem, Common values and principles on research security and research integrity, juni 2022.

³³ Rådets henstilling (EU) 2022/2415 af 2. december 2022 om vejledende principper for videnuddnyttelse.

³⁴ Internationalt samarbejde om Eurokodeks-standarder for byggeteknik giver f.eks. mulighed for at forbedre reguleringskapaciteten og kvaliteten af infrastrukturen.

Kommissionen har også oprettet en international platform for videnstyring til at dele oplysninger om standarder, vejledning og finansieringsmuligheder under det **nye europæiske Bauhaus-initiativ**.

For at **leve op til den europæiske grønne pagt** er yderligere videnskabelige fremskridt afgørende for at beskytte og genoprette naturkapital, afkarbonisere økonomien og industrien med kemikalier og materialer med et sikkert og bæredygtigt design, forebygge og reducere forurening, modernisere vores infrastruktur og øge dens modstandskraft, beskytte folkesundheden og velvære og designe bæredygtige fødevarer- og vandsystemer. Som en del af sine bestræbelser på at fremme en retfærdig, grøn og inklusiv omstilling og i overensstemmelse med **Global Gateway-strategien**³⁵ og andre internationale forpligtelser støttede EU også sine partnerlande i at få adgang til miljødata og overvåge og rapportere om fremskridt gennem initiativer, der sigter mod at styrke viden og kapaciteter og at udbygge grænsefladen mellem videnskab og politik.

Den fælles meddelelse om international havforvaltning³⁶ understregede behovet for at opbygge viden om havene for at beskytte og bæredygtigt forvalte havene. Med dette mål for øje underskrev Kommissionen en politisk erklæring³⁷ på vegne af EU om oprettelse af det nye **forsknings- og innovationssamarbejde for hele Atlanterhavet** med Argentina, Brasilien, Canada, Kap Verde, Marokko, Sydafrika og USA. Missionen **"Genopretning af vores oceaner og farvande inden 2030"** afspejler Horisont Europas internationale karakter, og internationale samarbejdsaktiviteter udføres inden for missionens Atlanterhavet-Det Arktiske Havs fyrtårn og Middelhavets fyrtårn samt med Sortehavets partnerlande.

Under **"Mission Innovation"**³⁸ fremmede Kommissionen fremskyndelsen af overgangen til ren energi i overensstemmelse med den europæiske grønne pagt. Ved at være med til at lede missionen "Clean Hydrogen" har Kommissionen til hensigt at øge rent brints omkostningskonkurrenceevne ved at reducere dets ende-til-ende omkostninger og ved at udvikle mindst 100 "Hydrogen Valleys" på verdensplan inden 2030. Med støtte fra Horisont Europas mission "klimaneutrale og intelligente byer" er Kommissionen også med til at lede missionen om omstillinger af byområder, hvor 300 byer arbejder sammen verden over for at styrke deres nettonul-visioner, skalere handling og fremskynde gennemførelsen.

På multilateralt plan leverede Kommissionen **evidensbaseret støtte til politikudformning**, prægede dagsordenerne og bidrog til arbejdet i en række organisationer, herunder: gruppen for jordobservationer — om at gøre bedre brug af europæiske jordobservationsaktiver (som Copernicus), det internationale bioøkonomiforum og andre multilaterale samarbejdsfora — om bioøkonomi, det mellemstatslige panel om klimaændringer — om klimavidenskab, den mellemstatslige videnskabspolitiske platform om biodiversitet og økosystemtjenester og FN's konvention om biologisk mangfoldighed³⁹ — om biodiversitet, det internationale

³⁵ Fælles meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, Regionsudvalget og Den Europæiske Investeringsbank, Global Gateway, JOIN/2021/30 final.

³⁶ Fælles meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Med kurs mod en bæredygtig blå planet — Fælles meddelelse om EU's internationale dagsorden for havforvaltning (JOIN(2022) 28 final).

³⁷ [SKM_80822071310280 \(allatlantic2022.com\)](https://skm.ec.europa.eu/skm/80822071310280/allatlantic2022.com).

³⁸ "Mission Innovation" er et vigtigt internationalt forum, der samler lande, der er ansvarlige for 90 % af den offentlige innovationsfinansiering til energi.

³⁹ Kommissionen vil også støtte oprettelsen af en global videnstøttetjeneste.

ressourcepanel og den globale alliance om cirkulær økonomi og ressourceeffektivitet⁴⁰, FN's initiativ om fødevarer systemer og FN's globale jordbundspartnerskab gennem Horisont Europas mission "En jordpagt for Europa".

Under det **nye europæiske Bauhaus** (NEB) har Kommissionen oprettet en international platform for videnstyring til at dele oplysninger om standarder, vejledning og finansieringsmuligheder med henblik på at integrere dimensioner af bæredygtighed, inklusion og æstetik/oplevelseskvalitet i bygninger og offentlige rum. Visse initiativer er åbne for enheder fra tredjelande og er underlagt forskellige betingelser for deltagelse: det nye europæiske Bauhaus-fællesskab, NEB-laboratoriet, de nye europæiske Bauhaus-priser og NEB-finansieringsmulighederne under EU-programmer ⁴¹.

4.2. Fremme af den digital omstilling

EU styrkede de fælles forskningsaktiviteter, især inden for **vigtige digitale teknologier** og i **intelligente netværk og tjenester**, herunder med vedtagelsen af den fælles basisakt om oprettelse af fællesforetagenderne under Horisont Europa⁴². EU udviklede **internationale digitale partnerskaber** med Latinamerika, Japan, Republikken Korea og Singapore i overensstemmelse med meddelelsen om det digitale kompas 2030⁴³ (se også afsnit 5).

EU er stærk inden for industriel forskning og udvikling, især inden for bil-, informations- og kommunikationsteknologi og sundhedssektoren, og har en solid tradition inden for kvanteforskning og robotteknologi. Selv om EU er stærk inden for avanceret fremstilling og avancerede materialer, er det nødvendigt at **reducere strategiske afhængigheder** inden for **vigtige teknologiske områder og værdikæder**, såsom kunstig intelligens, big data, cloud computing, cybersikkerhed, sikker kommunikation, robotteknologi og mikroelektronik. Regulering, styring og standardisering af digitale teknologier vil være afgørende faktorer for at maksimere digitale muligheder, samtidig med at de udfordringer eller trusler, de udgør, mindskes⁴⁴.

EU støtter udviklings- og vækstlande, med særlig opmærksomhed på Afrika, ved at fremme digitale forbindelser gennem **digitale økonomipakker** finansieret gennem **Team Europe-initiativer**⁴⁵. Disse pakker har til formål at fremme en menneskecentreret model for digital udvikling. EU har også øget sin støtte til **bredbåndsudrulning og tilslutningsprojekter** og oprettet regionale datacentre til levering af rumbaserede tjenester i **Afrika, Latinamerika,**

⁴⁰ På FN's 5. miljøforsamling blev der vedtaget en skelsættende resolution, der baner vejen for en global juridisk bindende aftale om plastforurening.

⁴¹ [New European Bauhaus: beautiful, sustainable, together \(europa.eu\)](https://europa.eu).

⁴² Rådets forordning (EU) 2021/2085 af 19. november 2021 om oprettelse af fællesforetagenderne under Horisont Europa og om ophævelse af forordning (EF) nr. 219/2007, (EU) nr. 557/2014, (EU) nr. 558/2014, (EU) nr. 559/2014, (EU) nr. 560/2014, (EU) nr. 561/2014 og (EU) nr. 642/2014, (EUT L 427 af 30.11.2021, s. 17).

⁴³ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget, Det digitale kompas 2030: Europas kurs i det digitale årti, COM(2021) 118 final.

⁴⁴ C. Cagnin, S. Muench, F. Scapolo, E. Störmer, L. Vesnic-Alujevic, Shaping and securing the EU's open strategic autonomy by 2040 and beyond. Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg, 2021.

⁴⁵ Team Europe-initiativet kombinerer ressourcer fra EU, medlemsstaterne, finansielle institutioner og den private sektor.

Caribien og Asien i overensstemmelse med Global Gateway-strategien⁴⁶. Der blev også opnået fremskridt med etableringen af regionale afdelinger for knudepunktet "Digital for Development" (D4D)⁴⁷, især i Afrika, Latinamerika og Caribien samt Asien og Stillehavsregionerne. Med lanceringen af den digitale alliance med latinamerikanske og caribiske stater i 2023 styrkede EU det biregionale digitale partnerskab for at adressere den digitale kløft og opnå inklusiv digital udvikling i regionen.

Ved at etablere partnerskaber og koalitioner med ligesindede lande kan EU forme etiske, sikre og inkluderende internationale teknologistandarder⁴⁸. **EU har været en global trendsætter i internationale drøftelser** om databeskyttelse (persondataforordningen, datastyringsforordningen), om platformsøkonomi (forordningen om digitale tjenester, forordningen om digitale markeder), om en menneskecentreret troværdig kunstig intelligens (retsakten om kunstig intelligens) og om rettigheder og friheder på internettet (retsakten om mediefrihed, erklæringen om internettets fremtid, den europæiske erklæring om digitale rettigheder og principper). EU har forhandlet i multilaterale organer⁴⁹ for at forbedre den digitale økonomis funktion på verdensplan og for at projicere EU-værdier på verdensplan. EU fremmer et globalt, åbent, stabilt og sikkert cyberspace baseret på respekt for folkeretten og ikke-bindende normer, regler og principper for ansvarlig statsadfærd.

4.3. Styrkelse af samarbejdet om global sundhed

Kommissionen vedtog **EU's globale sundhedsstrategi** og den første **statusrapport om sundhedsberedskab**, der bidrager til den mellem- og langsigtede dagsorden for sundhedssikkerhed og -beredskab og styrkelse af sundhedssystemet.

Kommissionen fremmede international koordinering af de EU-finansierede europæiske platformsforsøg gennem udvalget for koordinering af kliniske forsøg. Den fortsatte samarbejdet med **Access to COVID-19 Tools Accelerator** (ACT-A), finansierede forskning i covid-19 og andre infektionssygdomme og støttede **Coalition for Epidemic Preparedness Innovations** (CEPI).

EU etablerede det tredje program under **Partnerskabet mellem de Europæiske Lande og Udviklingslandene** (EDCTP) som et fælles foretagende under Horisont Europa for at tackle infektionssygdomme og folkesundhedsnødsituationer i Afrika syd for Sahara.

EU's globale sundhedsstrategi⁵⁰ identificerer FoI som katalysatorer for bedre sundhed sammen med digitalisering og en kvalificeret arbejdsstyrke. Denne strategi blev ledsaget af den første statusrapport om sundhedsberedskab⁵¹, som fremhæver de fremskridt, der er gjort inden for **beredskab og indsats**, herunder i internationalt FoI-samarbejde, siden starten af covid-19-pandemien, med særlig fokus på medicinske modforanstaltninger.

⁴⁶ Udvidelsen af BELLA (Building the Europe Links with Latin America) eller Copernicus-centrene i latinamerikanske lande og på Filippinerne er klare eksempler.

⁴⁷ <https://d4dhub.eu/>.

⁴⁸ Rådets konklusioner om EU's digitale diplomati, dokument 11406/22.

⁴⁹ F.eks. G7, G20, OECD, International Telecommunications Union, International Organization for Standardization, International Electrotechnical Commission, Institute of Electrical and Electronics Engineers.

⁵⁰ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/da/ip_22_7153.

⁵¹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/da/ip_22_7154.

Kommissionen fortsatte sit samarbejde med **Access to COVID-19 Tools Accelerator (ACT-A)**⁵² og med ligesindede internationale FoI-finansieringsorganisationer inden for og uden for Europa gennem europæiske partnerskaber og internationale alliancer⁵³. Kommissionen optrappede forberedelserne til nye europæiske partnerskaber med internationale partnere⁵⁴ og fortsatte med at støtte internationale forpligtelser på regionalt plan, såsom EU-Africa PerMed-initiativet mellem EU og afrikanske lande⁵⁵.

"Global Health EDCTP3" er det tredje program under **partnerskabsprogrammet mellem de europæiske lande og udviklingslande vedrørende kliniske forsøg** og er etableret som et fælles foretagende under Horisont Europa⁵⁶. Med et voksende medlemstal, der i øjeblikket omfatter 15 europæiske og 25 afrikanske lande, har fællesforetagendet til formål at fremskynde den kliniske udvikling af nye eller forbedrede sundhedsteknologiske produkter til identifikation, behandling og forebyggelse af fattigdomsrelaterede og oversete infektionssygdomme, herunder (gen-)opstået sygdomme i Afrika syd for Sahara. Alle Global Health EDCTP3-tilskud kræver, at modtagerne sikrer, at de produkter eller tjenester, der er udviklet takket være kliniske undersøgelser, gøres tilgængelige, overkommelige og tilgængelige for offentligheden på rimelige vilkår.

4.4. Fremme af innovation

Meddelelsen om den globale tilgang anerkender vigtigheden af internationalt samarbejde inden for innovation og fremmer win-win-baserede internationale innovationspartnerskaber med lande og regioner, der tilbyder gensidig åbenhed over for iværksætteri og investeringer, f.eks. med interessenter i USA (Silicon Valley) og i Afrika (AU-EU's innovationsdagsorden). Den **nye europæiske innovationsdagsordens**⁵⁷ internationale dimension bidrager til at fremme, tiltrække og fastholde talent på verdensplan og involvere vigtige internationale partnere i gennemførelsen af relevante initiativer. Dette kræver forbedrede rammer for at tiltrække udenlandske iværksættere, herunder en mere favorabel behandling af egenkapital, forenkede børsnoteringsprocedurer, at der er mere kapital tilgængelig fra institutionelle investorer og flere muligheder for kvinder i ventureinvesteringer.

EU's globale rækkevidde inden for innovation styrkes yderligere af aktiviteterne i Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT), som for nylig har opdateret sin strategiske ramme⁵⁸ for at tilpasse den til meddelelsen om den globale tilgang. Samtidig promoverer Det Europæiske Innovationsråd sit oversøiske handelsmesseprogram, som

⁵² <https://www.who.int/publications/m/item/act-accelerator-outcomes-report--2020-22>.

⁵³ Navnlige: det uformelle netværk af ledere af internationale sundhedsforskningsorganisationer, det globale netværk for samarbejde inden for forskning i beredskab mod smitsomme sygdomme, Global Alliance on Chronic Diseases, International Rare Diseases Research Consortium og International Consortium for Personalised Medicine. Kommissionen støttede også initiativet Epidemic Intelligence from Open Sources (EIOS).

⁵⁴ Dette omfatter: det fælles programmeringsinitiativ om antimikrobiel resistens og et nyt fremtidigt europæisk partnerskab om antimikrobiel resistens, det fælles programmeringsinitiativ om neurodegenerative sygdomme, europæisk fælles program om sjældne sygdomme og et nyt fremtidigt europæisk partnerskab om sjældne sygdomme.

⁵⁵ [Projektet EU-Africa PerMed](#) har til formål at opbygge forbindelser mellem Europa og Afrika inden for personlig medicin.

⁵⁶ <https://www.globalhealth-edctp3.eu/>.

⁵⁷ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget, En ny europæisk innovationsdagsorden, COM(2022) 332 final.

⁵⁸ [20190605-gb57-17-strategic framework for eit community global outreach activities.pdf \(europa.eu\)](#).

hjælper rådets støttemodtagere med at fremme deres kommercialiseringsstrategi på udenlandske markeder og gøre brug af forretningsmuligheder på de mest populære internationale messer.

5. TILPASNING AF SAMARBEJDET MED PRIORITEREDE LANDE OG REGIONER

Mere end 20 % af emnerne under Horisont Europa var specifikt **rettet mod internationalt samarbejde**, hvilket fremmede **synergier med andre EU-programmer**, især instrumentet for nabolik, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde (NDICI).

På grund af konsekvenserne af Ruslands angrebskrig mod Ukraine fokuserede Kommissionen på **særlige støtteforanstaltninger for Ukraine** og lettede dets deltagelse i Horisont Europa og Euratom, og Kommissionen har i den forbindelse bl.a. oprettet et Horisont Europa-kontor i Kiev. Aftalen om videnskab og teknologi mellem EU og Ukraine blev fornyet i 2022, hvilket gør den gældende fra den 8. november 2019 for en periode på fem år.

For første gang nogensinde er alle partnere på det **vestlige Balkan** nu tilknyttet Horisont Europa. Forbindelserne fokuserer på gennemførelsen af det vestlige Balkans dagsorden om innovation, forskning, kultur, uddannelse, ungdom og sport⁵⁹.

Baseret på aktuelle drøftelser om den **fælles køreplan for samarbejde mellem EU og Kina inden for videnskab, teknologi og innovation** vil EU og Kina samarbejde om to forskningsflagskibe inden for områder af fælles interesse, samtidig med at de har en begrænset tilgang til innovationsrelaterede tiltag.

Sammen med Den Afrikanske Union (AU) har EU udviklet et udkast til en **fælles innovationsdagsorden for AU og EU** og godkendte **Middelhavsunionens** ministererklæring. EU lancerede et særligt "Afrika-initiativ" og "Middelhavsinitiativ" under Horisont Europa, som hvert har en samlet EU-investering på omkring 300 mio. EUR.

EU har optrappet de bilaterale forbindelser med **USA** gennem handels- og teknologirådet mellem EU og USA, med **Canada, New Zealand og Republikken Korea**, især gennem forhandlinger om associering til Horisont Europa, med **Japan**, herunder i forbindelse med det japanske G7-formandskab i 2023, og med **Indien** med lanceringen af handels og teknologirådet mellem EU og Indien.

Kommissionen har fortsat med at gennemføre **EU-CELAC's⁶⁰ strategiske køreplan for videnskab, teknologi og innovation for 2021-2023** og vil drøfte fremtidigt samarbejde i anden halvdel af 2023. EU har også godkendt en handlingsplan for 2023-2027 for at gennemføre det **strategiske partnerskab mellem ASEAN og EU** og forpligtet sig til at fremme samarbejdet i den **indopacifiske region**, herunder med Australien, Republikken Korea, New Zealand og Singapore.

5.1. Styrkelse af samarbejdet med industrialiserede tredjelande og vækstøkonomier

Samarbejdet med **USA** er blevet væsentligt styrket i overensstemmelse med ambitionen i meddelelsen om den globale tilgang og i den fælles meddelelse om en ny dagsorden for EU

⁵⁹ [EU and the Western Balkans launch a joint strategy to strengthen cooperation in innovation, research, education, culture, youth and sport \(europa.eu\).](https://europa.eu/europa/en/press-summaries/2022-11-08/eu-and-the-western-balkans-launch-a-joint-strategy-to-strengthen-cooperation-in-innovation-research-education-culture-youth-and-sport)

⁶⁰ CELAC er forkortelsen for Sammenslutningen af Latinamerikanske og Caribiske Stater.

og USA om globale forandringer⁶¹. EU-USA-topmødet i juni 2021 lancerede formelt handels- og teknologirådet mellem EU og USA, som førte til nye og aktive arbejdsstrømme inden for standardisering, kvante- og kunstig intelligens og forskning i relation til klima og ren teknologi. Et aktiv arbejde inden for elektromobilitet og interoperabilitet med intelligente net under arbejdsgruppen om klima og ren teknologi henhørende under handels- og teknologirådet mellem EU og USA udarbejdede anbefalinger til offentlig opladningsinfrastruktur for elektromobilitet.

I overensstemmelse med den alsidige tilgang i den fælles meddelelse "Forbindelserne mellem EU og Kina i et strategisk perspektiv"⁶² har Kommissionen yderligere optrappet sin indsats for at recalibrere **FoI-samarbejdet med Kina**. Der pågår drøftelser om en fælles køreplan for det fremtidige samarbejde mellem EU og Kina inden for videnskab, teknologi og innovation, herunder om et sæt rammebetingelser. Omfanget af FoI-samarbejdet mellem EU og Kina afspejler det faktum, at systemisk rivalisering har fået større betydning, og at drøftelser om køreplanen viser positive resultater om forskningsrelaterede rammebetingelser,⁶³ men manglende fremskridt med innovationsrelaterede rammebetingelser⁶⁴. I **arbejdsprogrammet for Horisont Europa 2023-2024** fortsætter EU og Kinas FoI-samarbejde derfor gennem to flagskibsinitiativer: et om fødevarer, landbrug og bioteknologi og et om klimaændringer og biodiversitet. I betragtning af de betydelige bekymringer vedrørende brugen af intellektuel ejendom, der genereres under Horisont Europa, er Horisont Europa-forordningens artikel 22, stk. 6, blevet anvendt til at forhindre kinesiske enheders deltagelse i innovationsaktioner⁶⁵.

Med **Canada, Australien og New Zealand** fortsatte samarbejdet på områder med gensidig prioritet, såsom sundhed og de grønne og digitale omstillinger. I overensstemmelse med EU's strategi for samarbejde med den indopacifiske region har Kommissionen indgået internationale digitale partnerskaber⁶⁶ med **Japan, Republikken Korea og Singapore**. Samarbejdet med **Indien** har taget fart med lanceringen af et handels- og teknologiråd mellem EU og Indien⁶⁷, der vil fokusere på digitale, grønne og rene energiteknologier samt på handel og modstandsdygtige værdikæder. Indien har også indvilget i at oprette en samfinansieringsmekanisme for specifikke emner i Horisont Europa-arbejdsprogrammet for 2023-24.

FoI-samarbejdet mellem **EU og Brasilien** førte til den femårige fornyelse af den bilaterale videnskabelige og teknologiske aftale og underskrivelsen af en administrativ ordning med tre brasilianske forskningsfinansieringsagenturer for at etablere en samfinansieringsmekanisme for brasilianske enheder, der deltager i Horisont Europa. Det bilaterale samarbejde mellem **EU og Mexico** gjorde det muligt at lancere "Puerta Horizonte Europa-Mexico", som yder

⁶¹ Fælles meddelelse til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd og Rådet, En ny dagsorden for EU og USA om globale forandringer, JOIN(2020)22 final.

⁶² Fælles meddelelse til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd og Rådet, Forbindelserne mellem EU og Kina i et strategisk perspektiv JOIN(2019)5 final.

⁶³ Disse omfatter åben videnskab, forskningsetik og integritet, forskeres mobilitet og ligestilling mellem kønnene inden for FoI.

⁶⁴ Disse omfatter intellektuelle ejendomsrettigheder, prænormativ forskning, overensstemmelsesvurdering og standardisering, adgang til offentlige indkøb, retfærdige og gennemsigtige reguleringsrammer.

⁶⁵ Innovationsaktioner er aktioner med et højt teknologisk udviklingsniveau, der er tættere på markedet.

⁶⁶ Vigtige emner inkluderet i omfanget af hvert partnerskab: halvlederens forsyningskæde, 5G/ 6G, cybersikkerhed, regulering af platforme, data og kunstig intelligens, digital handel, digital identitet og digitale signaturer og fjernelse af den digitale kompetencekløft og digital inklusion.

⁶⁷ [EU-Indien: Nyt handels- og teknologiråd \(europa.eu\)](https://europa.eu/eu-press/en/eu-india-trade-tech-council).

støtte og medfinansiering til mexicansk deltagelse i Horisont Europa, mens en administrativ aftale med **Argentina** om Copernicus forventes at blive underskrevet i 2023. Den bilaterale samarbejdsaftale om videnskab og teknologi mellem **EU og Chile** blev stiltiende fornyet indtil 2027.

5.2. Integration af samarbejde inden for EU's naboskab

Gennemførelsen af det **vestlige Balkans** dagsorden for innovation, forskning, kultur, uddannelse, ungdom og sport skred godt frem. Dagsordenen har til formål at fremme videnskabelig ekspertise og at reformere regionens uddannelsessystemer, skabe muligheder for unge og bidrage til at forhindre hjerneflugt. For første gang nogensinde er alle partnere på det vestlige Balkan tilknyttet Horisont Europa.

På den første ministerkonference for Middelhavsunionen om FoI blev tre FoI-køreplaner om sundhed, klimaændringer og vedvarende energi godkendt⁶⁸. Horisont Europa-arbejdsprogrammet for 2023-24 indeholder et "Middelhavsinitiativ" rettet mod klimaændringer og vedvarende energi og tilskynder til deltagelse af enheder etableret i de **sydlige Middelhavslande**. FoI-samarbejdet fortsætter gennem Middelhavets fyrtårn under Horisont Europa-missionen "Genopretning af vores have og farvande inden 2030", BlueMed-initiativet, partnerskabet om en bæredygtig blå økonomi og partnerskabet for forskning og innovation i Middelhavsområdet (PRIMA)⁶⁹.

I lyset af Ruslands angrebskrig mod Ukraine viste det **østlige partnerskabs regionale FoI-samarbejde** sig at være vigtigere end nogensinde for at fremme værdierne og principperne for FoI i regionen. FoI-dimensionen i det østlige partnerskab har til formål at øge partnerlandenes innovationskapacitet ved at integrere dem mere med EU's FoI-systemer i betragtning af Georgiens, Moldovas og Ukraines europæiske perspektiv.

F&I-samarbejdet med **Schweiz** og **Storbritannien** fortsætter. I sidstnævnte tilfælde vil samarbejdsmulighederne kunne blive forbedret yderligere efter afslutningen af Horisont Europa-associeringsprocessen.

5.3. Udvidelse af EU-partnerskaber med Afrika, Latinamerika, Caribien og Sydøstasien

Kommissionen har opfyldt sin forpligtelse til at øge støtten til FoI-samarbejdet med Afrika ved at udvikle et udkast til en **fælles innovationsdagsorden for AU og EU** sammen med Den Afrikanske Unions (AU) Kommission og medlemsstaterne. Denne dagsorden blev anerkendt i den endelige erklæring fra det 6. topmøde mellem EU's og AU's stats- og regeringschefer i februar 2022, blev drøftet i en interessentdialog i november 2022 og blev godkendt på et møde mellem højtstående embedsmænd den 4. maj 2023. Efter det vellykkede "Afrika-initiativ" under Horisont Europa-arbejdsprogrammet for 2021-22, har Kommissionen vedtaget et nyt "Afrika-initiativ II" under Horisont Europa-arbejdsprogrammet for 2023-24⁷⁰. Derudover lancerede Kommissionen "Africa Knowledge Platform"⁷¹, en portal for data og

⁶⁸ [UfM-Ministerial-Declaration-RI-EN-270622.pdf \(ufmsecretariat.org\)](https://www.ufmsecretariat.org/ufm-ministerial-declaration-ri-en-270622.pdf).

⁶⁹ Se henholdsvis: <http://www.bluedmed-initiative.eu/>, <https://bluepartnership.eu/> og [PRIMA:Partnerskabet for forskning og innovation i Middelhavsområdet \(prima-med.org\)](https://prima-med.org/).

⁷⁰ Kommissionen fortsatte f.eks. udviklingen af det langsigtede fælles forsknings- og innovationspartnerskab mellem EU og Den Afrikanske Union om vedvarende energi og udvidede dets anvendelsesområde til at omfatte vedvarende brint.

⁷¹ [Africa Platform \(europa.eu\)](https://africa-platform.europa.eu/).

oplysninger om Afrikas sociale, økonomiske og miljømæssige udvikling, for at understøtte integrerede analyser til politikudformning.

Global Gateway investeringspakken Afrika og Europa, som blev annonceret på det ovennævnte 6. topmøde mellem EU og AU, understøtter innovationsdagsordenen for EU og AU, regionale ekspertisecentre for grøn omstilling i Afrika syd for Sahara, jordobservation og rumteknologi samt investeringer i uddannelse og digital forbindelse⁷². Flagskibsinitiativer udvikles i overensstemmelse med NDICT's prioriteter⁷³, såsom EU's og AU's datafyrtårn, den digitale investeringsbro mellem Afrika og Europa og EurAfrica Gateway for at forbinde Afrikas kyster og det fremtidige netværk af fiberoptiske kabler, så de regionale digitale infrastrukturer i det vestlige, østlige og sydlige Afrika forbedres. Andre eksempler er Team Europe-initiativerne om fremstilling og adgang til medicin, vacciner og sundhedsteknologi, om seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder i Afrika syd for Sahara, om sundhedssikkerhed/OneHealth og digital sundhed og folkesundhedsinstitutter.

For **Sammenslutningen af Latinamerikanske og Caribiske Stater (CELAC)** har fokus været på gennemførelsen af den strategiske køreplan for videnskab, teknologi og innovation for 2021-2023 mellem EU-CELAC⁷⁴. Det første EU-CELAC-topmøde for stats- og regeringschefer i otte år finder sted den 17.-18. juli 2023 og vil blive efterfulgt af et højtstående embedsmandsmøde om EU-CELAC's fælles initiativ om FoI i anden halvdel af 2023, som baner vejen til et ministermøde om forskning og innovation.

De ledernes fælleserklæring⁷⁵ på **EU-ASEAN-topmødet** den 14. december 2022 opfordrede til at uddybe samarbejdet inden for uddannelse, videnskab, teknologi og innovation. Handlingsplanen for 2023-2027 for at gennemføre strategiske partnerskaber mellem ASEAN og EU⁷⁶, som fremhæver grønne teknologier, rum- og havområder som prioriteter for FoI-samarbejde, blev også godkendt. EU har annonceret lanceringen af en investeringspakke på 10 mia. EUR under Global Gateway i ASEAN-regionen gennem en Team Europe-tilgang, der bidrager til EU's mål i den indopacifiske region.

5.4. Konsekvenser af den russiske angrebskrig mod Ukraine

Den russiske angrebskrig mod Ukraine er en krænkelse af folkeretten, der underminerer både europæisk og global sikkerhed og stabilitet. **EU besluttede ikke at indgå i yderligere FoI-samarbejde med russiske enheder**. Russiske offentlige enheders deltagelse i igangværende eller fremtidige projekter blev afsluttet⁷⁷. Sanktioner og foranstaltninger udelukker alle juridiske enheder, der er etableret i Rusland, Belarus eller i ikke-statsligt kontrollerede

⁷² Digital forbindelse fokuserer på at forbinde Europa og Afrika via undersøiske kabler, Afrikas regioner via fiberoptiske backbones og ubetjente regioner via satellitkommunikation og på at understøtte digitale innovationsøkosystemer i regionen.

⁷³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/947 af 9. juni 2021 om oprettelse af instrumentet for nabolik, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde – et globalt Europa.

⁷⁴ [EU-CELAC 2021-2023 Strategic Roadmap](#).

⁷⁵ [eu-asean-leaders-statement.pdf \(europa.eu\)](#).

⁷⁶ [Plan of Action to Implement the ASEAN-EU Strategic Partnership \(2023-2027\).pdf \(europa.eu\)](#).

⁷⁷ 117 deltagelser fra russiske (offentlige eller offentligt relaterede) enheder blev hovedsageligt afsluttet på grundlag af den femte sanktionspakke, se artikel 51 i Rådets forordning (EU) nr. 833/2014 af 31. juli 2014 om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine (EUT L 229 af 31.7.2014, s.1). Denne bestemmelse indeholder undtagelser hvad angår f.eks. rum- og nukleart samarbejde. 37 belarussiske deltagelser i Horisont Europa blev afsluttet i 2022 på grundlag af [Rådets forordning \(EU\) 2021/1986 af 15. november 2021 om ændring af forordning \(EF\) nr. 765/2006 om restriktive foranstaltninger over for Belarus](#).

territorier i Ukraine, fra at deltage i programmet i enhver egenskab. Fysiske personer, der er etableret i Rusland, Belarus eller i ikke-statsligt kontrollerede territorier i Ukraine, kan dog stadig deltage i Marie Skłodowska-Curie-aktiviteter, der gør det muligt at opretholde **personlige kontakter** med det russiske og belarussiske videnskabelige samfund. I denne sammenhæng anerkendes situationen for russiske og belarussiske videnskabsfolk, der er i vanskeligheder, fordi de er imod krigen eller regimet, i overensstemmelse med G7-videnskabsministrenes kommuniké fra juni 2022⁷⁸.

Kommissionen fokuserede på at etablere **særlige støtteforanstaltninger for Ukraine**⁷⁹ og lettede Ukraines deltagelse i Horisont Europa og Euratom-udbud. En særlig studieordning, MSCA4Ukraine, støtter fordrevne forskere fra Ukraine og sætter dem i stand til at fortsætte deres forskningsaktiviteter i EU. Aftalen om videnskab og teknologi mellem EU og Ukraine blev fornyet i 2022 for fem år med tilbagevirkende kraft fra den 8. november 2019. I overensstemmelse med den skiftende politiske kontekst vil Kommissionen fortsætte med at koordinere med medlemsstaterne og slå til lyd for FoI's rolle i de politiske og operationelle rammer forbundet med Ukraines genopretning og genopbygning, hvilket også blev understreget af G7's videnskabs- og teknologiministre i deres meddelelse fra maj 2023⁸⁰.

6. KONKLUSIONER

Denne første toårsrapport om gennemførelsen af den globale tilgang til FoI viser, at EU har gjort betydelige fremskridt med gennemførelsen af de tiltag, der er identificeret i meddelelsen om den globale tilgang, og med at styrke Europas position i verden. EU bevarede åbenheden i internationalt FoI-samarbejde og fremmede en multilateral dialog om værdier og principper. Det gennemførte med succes de nye bestemmelser om associering af ikke-EU-lande til Horisont Europa. EU udviklede fælles forpligtelser med internationale partnere, der bidrager til at forme den globale styring. Det beskyttede dynamisk sine strategiske aktiver, interesser, autonomi og sikkerhed, samtidig med at den styrkede EU's åbne strategiske autonomi. EU brugte sin førende rolle i at fremme multilateralt FoI-samarbejde til at levere videnskabsbaserede løsninger til at fremme retfærdige grønne og digitale omstillinger og sundhedssikkerhed, beredskab og reaktion på kriser, samtidig med at den udviklede internationale partnerskaber for at mindske strategisk afhængighed inden for vigtige teknologiske områder og værdikæder. EU etablerede internationale innovationspartnerskaber med lande og regioner, der tilbyder gensidig åbenhed over for iværksætteri og investeringer.

På baggrund af et komplekst og dynamisk udviklende geopolitisk miljø, forværret af den russiske angrebskrig mod Ukraine, viste den globale tilgang til FoI sin effektivitet og relevans og er fortsat den passende strategiske ramme for internationalt FoI-samarbejde. Videnskab og teknologi indtager en stadig vigtigere rolle i udenrigspolitikken. Der skal søges mere synergi med EU's optræden udadtil, især med Global Gateway. Derudover bør det overvejes yderligere at reflektere over, hvordan man fremmer videnskabsdiplomati i Europa. Endelig vil Kommissionen fortsætte med at overvåge gennemførelsen af meddelelsen om den globale tilgang og vil aflægge rapport til Rådet og Europa-Parlamentet i den anden toårsrapport, der skal forelægges i 2025.

⁷⁸ [Microsoft Word - G7 Science Ministers Declaration_20220613 \(bundesregierung.de\)](#).

⁷⁹ [ERA4Ukraine](#) indeholder et overblik over alle eksisterende tiltag på europæisk og nationalt plan, herunder [MSCA4Ukraine](#), [EFR-jobtilbud](#) og [JRC-EUI-studieordningen](#).

⁸⁰ https://www8.cao.go.jp/cstp/kokusaiteki/g7_2023/230513_g7_communique.pdf.